

Bílá jako padlý sníh

(na motivy staré lidové pohádky)

I.

Kdysi dávno, když se ptáci teprve učili zpívat a bobři stavět svoje hráze, nebylo v zimě sníh skoro vidět. Ne snad proto, že by vůbec nepadal. Ale proto, že byl prostě takový nijaký. Ani suchý nebo mokrá, ani horký nebo mrazivý, ani těžký nebo lehoučký jako peřina. A co hůř, neměl vůbec žádnou barvu, byl úplně čirý jako voda v lesní studánce. Poté, co napadl, se ani na stromech dlouho neudržel. Jen co zpoza mraků vyšlo slunce, jeho paprsky snadno pronikly skrze sněhovou pokrývku a zahřály větve pod ní. Sníh proto brzy roztál a proměnil hlínu pod korunami stromů v mazlavé bláto. Není proto divu, že si sněhu všiml jen málokdo.

A pak, když se jednou sníh zpozdil až do jara, tu spatřil větve ovocných stromů obalené kouzelnou přikrývkou. Závojem květů, který bylo vidět již zdaleka. Květů, které zblízka lehounce zavoněly. Květů, které se nemusely bát, že je do večera slunce rozpustí. Sníh se z mračen na obloze na tu krásu pod sebou nejprve jenom nevěřícně díval. Pak si ale pomyslel, jaká by to byla nádhera, kdyby to byl on, kdo zimu co zimu na dlouho zkrášlí holé větve. A najednou mu přišlo tak líto, že to nedokáže, až se z toho samým žalem rozplakal. A všechny sněhové vločky se v ten okamžik proměnily ve slané krůpěje slz

„Brr, co to tu je?“ „Au, co mě to štípe?“ stěžovaly si květy.

„To jsem přece já, sníh,“ odpovídaly jim kapky jedna za druhou.

„Sníh, nikoho takového neznáme,“ divily se květy. „A proč nás tak pálíš?“

„Protože jsem slaný. Ale slaný bych nebyl, kdybych neplakal.“

„Tak přestaň brečet a nech nás na pokoji!“ křičely sobecky květy.

„A proč vlastně pláčeš?“ zeptal se nejsoucítější ze všech kvítků.

„Protože mě nikdo nemá rád. Protože mě nikdo mít rád nemůže, když o mně ani neví. Vždyť nejsem ani vidět a když zrovna nepláču, tak ani cítit.“

Pak si ale sníh uvědomil, že všechno by mohlo být úplně jinak. Co kdyby mu tak stromy věnovaly alespoň malou špetku barvy svých květů. Ale stromy, ty byly skoupé. Když je o to sníh poprosil, hned si vymýšlely výmluvy, proč se s ním nemohou rozdělit.

„Nám věnovalo své barvy samo nebe. Běl obláček pro naše květy a temnou modř oblohy pro naše plody. A kdyby se nebe dozvědělo, že si jeho darů nevážíme, tak by nám svoji modř zase vzalo a nám by švestky nikdy nedozrály,“ ozvaly se jako první slivoně.

„To nám kdysi trochu své barvy půjčily slivoně,“ přidaly se meruňky. „A aby na to nebe nikdy nepřišlo, tak nám je slunce zlehka přibarvilo do ranních červánků. Ale kdyby se slunce dozvědělo, co jsme s jeho dárkem provedly, tak by ani naše plody nikdy nedozrály. Vždyť právě jim dává slunce svoji barvu, aby mohly v létě zářit v našich korunách jako stovky malých sluníček.“

Vítr už ale ty vytáčky nemohl poslouchat a aby to nebylo sněhu ještě víc líto, tak raději zahnal mračna pryč, daleko od všech rozkvetlých stromů.

II.

Přešlo léto, pak podzim a na sklonku zimy zavítal sníh naposledy do Moravského krasu. Přes noc přikryl i k jihu otočené vápencové stráně, ale jakmile vyšlo slunce nad obzor, začal tam hned tát.

„Au, au, co to tu je?“ ozývalo se najednou sborem z tisíců míst pod neviditelnou pokrývkou. „Co nám tu brání vyrůst a rozkvést?“ Tak si stěžovala drobounká bílá poupátka, která se marně snažila prorazit nečekanou překážkou.

„To jsem přece já, sních,“ ozval se sních radostně. Konečně si ho někdo všiml! „Počkejte, hned vás pustím,“ dodal ještě a trochu se načechral. A jak bílá poupátka získala ztracenou svobodu, povyroستla a začala rozkvétat ještě předtím, než stačil všechn sních roztát.

„Sních, ten neznáme. Co jsi zač a jak to, že tě není skoro vidět?“ ptaly se květy zvědavě.

„A jak by mohlo, když nemám žádnou barvu? A nikdo se o tu svou nechce se mnou podělit,“ roztesknil se sních.

„A co naše bílá barva, ta by se ti náhodou nelíbila?“

„To víte že ano, a jak!“ povzdychl si sních.

„Tak co holky, nerozdělíme se s ním, když je na nás tak hodný?“ navrhlo poupátko na té nejvyšší stopce.

„Rády, rády“ ozvaly se květiny sborem.

A strážka mezi Ochozským žlíbkem a údolím Říčky byla najednou bělejší než kdy předtím, jak právě získaná barva sněhu překryla světloučkou šed' vápencových skal.

„Jé, to je nádhera!“ radoval se sních. „A komu mám vlastně za ni poděkovat? Vždyť ani nevím, jak vám říkají.“

„To přece neví nikdo. Vždyť jsme tak malé, že nikomu nestojí za to se k nám sehnout. Natož aby nám pak dal nějaké jméno!“

„Když je to tak, co kdybych já vám na oplátku dal to své?“ navrhl sních.

„Sních? Hm, a není to trochu divné jméno pro květinu?“

„Když je květina malá, tak se jí říká *květinka*. Což takhle *Sněžinka*? Ale ne, to zní jako lesní žínka. **Sněženka**, to je ono, to tady ještě nebylo!“

„Jé, **Sněženka**, to je krása,“ veselily se květiny. „To je ještě hezčí, než když někdo pyšné růži řekne něžně *Růženka*. Víš ty co? Za tak překrásné jméno ti k bílé barvě přidáme ještě pár kouzel.“ A jak sněženky řekly, tak také udělaly.

Od těch dob je sních nejen bílý, ale jeho barva navíc odráží sluneční paprsky. A tak zjara hodně dlouho trvá, než úplně roztaje. Že by snad proto, aby si mohl nerušeně povídat s rozkvetlými sněženkami?

Ba co víc. Sních vás sice bude studit v dlani, jeho pokrývka však v zimě chrání pole i louky před krutými mrazy. Je tedy studený i hřejivý zároveň.

A taková sněhová peřina z čerstvého prašanu! Ta je heboučká a lehoučká jako holubí pířko. Zato mokřý sních, ten dokáže být těžký skoro jako olovo. Když ho pak na větve napadá přespříliš, ty už tu tíhu neudrží a začnou se pod ní lámat. Prý se tak sních odvděčil pyšným stromům za to, jak se s ním nechtěly podělit o barvu svých květů.

A ani mu už nemusí být líto, že nevoní jako květy. Zkuste ho někdy v chumelenici pár vloček omylem vdechnout. To vás pak pěkně škodolibě zalechtá a zaštipá v nose.

III.

Jak kdysi sních navrhl, tak to podnes zůstalo. V mnoha jazycích světa najdete v názvu naší sněženky slovo **sních**. *Snowdrop* v angličtině, *das Schneeglöckchen* v němčině nebo třeba Подснежник v ruštině. I její oficiální latinské jméno zní *Galanthus nivalis*. A v českém botanickém názvu našich sněženek (že by snad na památku míst, kde toto jméno vzniklo?) najdete sních hned dvakrát: **Sněženka podsněžník**.

Na druhou část tohoto příběhu se ale málem zapomnělo. Často o něčem říkáme, že je to *bílá jako padlý sních*. Slyšeli jste ale, že by někdo namísto toho řekl *bílá jako rozkvetlá sněženka*? A určitě by si to *sněhobílá* (promiňte, chtěl jsem říci *sněženkově bílá*) barva zasloužila.